

Előzmény: AJB 5676/2009
Ügyszám: AJB 5701/2010
Előadó: dr. Varga Éva Csilla

Szabó Klára

Kecskemét

6044

Tisztelt Asszonyom!

Köszönöm, hogy megtisztelt a bizalmával és autizmussal élő fia napközbeni ellátásával kapcsolatban a segítséget kérte.

Beadványa szerint 20 éves, autizmussal élő fia jelenleg még szakiskolai tanulmányokat folytat. Sérelemzte, hogy a szegregációra berendezkedett oktatási intézmény nem volt képes az integrációra legalább részben képes autista tanulók számára megteremteni a gyerekközösségben való minimális tapasztalatszerzés lehetőségeit. Ennek következményeként – további autista specifikus ellátási forma hiányában – kikerülve az iskolában megszokott közegből, fia képtelen lesz az új környezetben helytállni. Levente, - tanárai szerint is – többre vihetne volna, ha kezdetől fogva integrált nevelésben részesül. Levente jelenleg cselekvőképtelen, gondnokság alatt áll, ezért az iskola elvégzése után szüksége lesz napközbeni ellátásra. A városban azonban nincs olyan intézmény, amelyik foglalkozna autista fiatal felnőttek napközbeni ellátásával. Levente jó értelmi képességű, ennek ellenére attól tart, hogy más autista fiatalokhoz hasonlóan, a szakiskola elvégzése után pszichiátriai intézetbe kerül.

Tájékoztatom, hogy az állampolgárok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény 16. § (1) bekezdése az ombudsman vizsgálati lehetőségét az alábbiak szerint rendezi: *Az országgyűlési biztoshoz bárki fordulhat, ha megítélése szerint valamely hatóság [29. § (1) bek.], illetve közszolgáltatót végző szerv (a továbbiakban együtt: hatóság) tevékenysége során a beadványt benyújtó személy alapvető jogaival összefüggésben visszaélést okozott, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, illetve jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.*

A 17.§ (4) bekezdése értelmében, ha az ügyben jogerős közigazgatási határozat született, az országgyűlési biztoshoz ennek közlésétől számított egy éven belül lehet beadvánnyal fordulni.

Ez utóbbi rendelkezés azt jelenti, hogy egy évnél régebbi hatósági tevékenység, nevezetesen az Ön fia esetében az oktatási intézmény nevelési-oktatási tevékenységének alkotmányossági szempontú vizsgálatát nem áll módomban megvizsgálni. Emellett az Obtv. fentebb hivatkozott rendelkezése nem teszi lehetővé valamennyi sérelem, így különösen a gyógypedagógia körébe tartozó szakkérdések, úgymint az integrált/szegregált oktatás hatékonyságának alkotmányjogi szempontú vizsgálatát sem.

Felhívom azonban a szíves figyelmét arra, hogy a fogyatékos gyermeket nevelő szülők panaszaival a „Méltóképpen másképp” projekt keretében kiemelten foglalkoztam. Az autizmussal élő gyermekek oktatási helyzetének feltérképezése érdekében hivatalból átfogó vizsgálatot folytattam, amelynek eredményeként megállapítottam, hogy Magyarországon az

autizmussal élő tanulók oktatásával foglalkozó iskolák száma nem elegendő. Az iskolák számának növelésével kapcsolatban megfogalmazott kezdeményezésemre az oktatási és kulturális miniszter arról tájékoztatott, hogy az autizmussal élő tanulók oktatásával foglalkozó közoktatási intézmények száma 318 intézményről 486 intézményre növekedett a 2008/09-es tanévben. A miniszter által megfogalmazottakra válaszolva jeleztem, hogy az önkormányzatok a sajátos nevelési igényű gyermekek oktatásához további oktatási intézményeket akkor tudnak biztosítani, ha elegendő az autizmus terén is szakképzett gyógypedagógus áll rendelkezésre. Jelenleg azonban nagyon kevés az autizmus terén szakismeretekkel rendelkező szakember, ezért felhívtam a miniszter figyelmét a szakirányú alapképzés szükségességére is.

A miniszter tájékoztatása szerint az autizmus szakos gyógypedagógus alapképzés megindítása érdekében 2010 januárjában az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar főigazgatójával tárgyalásokat folytatott.

Meggyőződésem, hogy az átfogó vizsgálat eredményeit összefoglaló jelentésben arra a problémára is rávilágítottam, amelyekről Ön beszámolt a panaszában. A jelentésem egy példányát levelem mellékleteként megküldöm.

A beadványában foglaltak alapján tájékoztatást kértem Kecskemét Megyei Jogú Város polgármesterétől arról, hogy a városban melyik intézmény foglalkozik az autista fiatal felnőttek gondozásával, illetőleg arról is, hogy milyen intézkedéseket kíván tenni az autista fiatal felnőttek élethez és emberi méltóságához, valamint a szociális biztonsághoz való joguk érvényesítése érdekében.

A polgármester a válaszában arról tájékoztatott, hogy Levente a Kecskeméti Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Készségfejlesztő Speciális Szakiskola (továbbiakban: Szakiskola) tanulója, amelynek alapító okiratában szerepel az általános iskolában autista tanulók integrált oktatása, illetőleg a készségfejlesztő iskolában az autista tanulók ellátása.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 52. § (1) bekezdés c) pontja szerint a középiskolában és szakiskolában nappali rendszerű iskolai oktatásban a tanuló abban az évben kezdheti meg utoljára a tanévet, amelyben betölti huszonkettedik életévét. Sajátos nevelési igényű tanuló esetén ehhez az életkorhoz három évet hozzá kell számítani, vagyis a sajátos nevelési igényű fiatalok huszonöt éves korukig kaphatnak ellátást a közoktatási rendszerben.

A polgármester jelezte, hogy a Szakiskola lehetőséget biztosít arra, hogy az autizmussal élő fiatalok huszonöt éves korukig az iskolában maradjanak.

Válaszában kitért arra is a polgármester, hogy az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatóságának keretén belül működik az Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona. A közoktatási rendszerből kikerülő sajátos nevelési igényű fiatalok elhelyezésére jelenleg ebben az otthonban van lehetőség. Hangsúlyozta, hogy a Szakiskola vezetőjének nincs tudomása arról, hogy tanítványaik közül bárki pszichiátriai intézetbe került volna az iskola befejezése után.

A polgármester arról biztosított, hogy az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít az autizmussal élő személyek problémáira. A korábban több feladat-ellátási helyen működő csoportokat egy épületbe költöztette, támogatta az intézmény szakmai fejlődését biztosító pályázatokat, a pedagógusok továbbképzését. Annak érdekében, hogy az autizmussal élő gyermekek a lehető legjobb ellátást kapják, a közös igazgatású közoktatási intézményen belül önálló intézményegységet, összetett iskolát hozott létre.

Kiemelte, hogy a kecskeméti Autista Gyermekekért Egyesület tervezi egy autista bentlakásos és napközi otthonos intézmény létrehozását. Törekvésüket az önkormányzat az eredményes pályázás érdekében ingyenes telekhasználati lehetőség biztosításával támogatja, a beruházáshoz szükséges pénzeszközök előteremtése azonban komoly erőfeszítéseket igényel.

A Szakiskola által használt telken lehetőség van bővítésre, ezért ott tervezi az önkormányzat az autista napközi otthon megvalósítását az iskolával szoros szakmai együttműködésben.

Őszintén remélem, hogy a Szakiskola Leventét a jövőben az állapotának és képességeinek megfelelő oktatásban részesíti, hiszen mint sajátos nevelési igényű gyermeknek hatványozottan szüksége van az odafigyelésre és a türelemre. Bízom abban is, hogy a szakiskola befejeése után napközbeni ellátásáról az újonnan létesülő autista otthonban, speciális igényeinek figyelembevételével fognak gondoskodni.

Budapest, 2010. szeptember 30.

Üdvözlettel:

Prof. Dr. Szabó Máté

ÁLLAMPOLGÁRI JOGOK ORSZÁGGYŰLÉSI BIZTOSÁ

1051 Budapest, Nádor u. 22.

1387 Budapest, Pf. 40.

Tel.: 475-7100 Fax: 269-1615

L-10531/2009/1

MP ZRÜ. DLX 10.10.04

BUDAPEST
10-1b-01
07032235

07032235	00356
MAYVARNOKI	
H 175	11
00359	00

Szabó Klára

Keskenői

6044